

Versenykorlátozásra alkalmas Castrol szerződések

Versenykorlátozásra alkalmasak a Castrol és a szervizek közötti szerződések azon pontjai, amelyek meghatározzák a viszonteladói árak minimumát valamint öt évnél hosszabb ideig kizárólagosságot írnak elő a szervizek számára - állapította meg a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). A kifogásolt pontokat a vállalkozásnak 3 hónapon belül összhangba kell hoznia a versenytörvénnyel. Az ügyben bírság kiszabására nem került sor.

A GVH 2008 januárjában indított eljárást a Castrol Hungária Kereskedelmi Kft. ellen. A BP csoporthoz tartozó, közlekedési és ipari kenőanyagok nagykereskedelmével foglalkozó vállalkozás ugyanis egyes gépjármű szervizekkel több éves határozott időtartamra kötött kenőanyag értékesítési szerződéseiben olyan kikötéseket alkalmazott, amelyek szerint a vevő kizárólag a Castrol termékeit használhatja, forgalmazhatja. Ráadásul a megállapodás szerint a szervizek a Castroltól megvásárolt termékeket meghatározott bruttó fogyasztói ár alatt nem értékesíthették.

A versenytörvény tiltja a vállalkozások közötti olyan megállapodásokat, amelyek korlátozzák vagy torzítják a versenyt. A GVH szerint a fogyasztói árak minimumának vagy pontos összegének rögzítése versenykorlátozó hatású. Az árképzés ugyanis a kereskedő egyik legfontosabb versenyeszköze, az árképzés korlátozása pedig ezen eszköz hatékony alkalmazását gátolja. A Castrol és a szervizek közötti megállapodások ráadásul befolyásolták a hazai kenőanyagpiac működését, mivel a társaság piaci részesedése 10-30 százalék között mozgott, a viszonteladási árak megkötésére vonatkozó kitételeket pedig a Castrol a szervizekkel kötött szerződések túlnyomó többségénél alkalmazta. Igaz, a vállalkozás 2006-tól ezt az elvárást az új szerződésekbe már nem tette bele, ám az érvényben maradt megállapodások többségében a korlátozás továbbra is szerepelt. A vizsgálat szerint a korlátozásnak lehetett piaci hatása, hiszen egyes szervizek saját bevallásuk szerint a szerződés szerinti árakat magukra nézve kötelezőnek tartották, azokat alkalmazták. Igaz, a Castrol a szerződés betartását nem ellenőrizte, de a versenytörvény már a verseny akadályozását célzó megállapodást is tiltja.

A szerződésekben szereplő kizárólagossági kikötés a GVH szerint a márkák közti verseny korlátozására alkalmas. Ez az előírás kihathatott a piaci folyamatokra, mivel a Castrolnak elég nagy, legalább 10 százalékos volt a piaci részesedése és az előírást a szervizekkel kötött szerződések többsége tartalmazta. Ráadásul a GVH által kifogásolt szerződések határozatlan időre vagy 5 évnél hosszabb időre szóltak, miközben a Castrol nem tudta megfelelően indokolni, miért várt el partnereitől kizárólagosságot ilyen hosszú időre.

Mindezek alapján a GVH megállapította, hogy a Castrol gépjármű szervizekkel kenőanyag értékesítése tárgyában kötött szerződéseiben az általa meghatározott bruttó fogyasztói ár alatti értékesítést korlátozó rendelkezések alkalmasak voltak a gazdasági verseny korlátozására. A GVH megállapította továbbá, hogy a Castrol gépjármű szervizekkel kenőanyag értékesítése tárgyában öt évnél hosszabb, vagy határozatlan időre kötött versenytildalmi kikötései alkalmasak a gazdasági verseny korlátozására. A versenyhatóság kötelezte a Castrolt, hogy az általa kifogásolt szerződéses kikötéseket e határozat kézhezvételétől számított három hónapon belül hozza összhangba a versenytörvény rendelkezéseivel. A GVH szerint ugyanakkor a Castrol gépjármű szervizekkel kenőanyag értékesítése tárgyában öt évnél nem hosszabb időre kötött versenytildalmi kikötései nem minősülnek tiltott, gazdasági versenyt korlátozó megállapodásnak.

A GVH bírság kiszabását nem tartotta indokoltnak, mert ezt sem a versenynek okozott sérelem súlya, sem az elrettentés nem tette szükségessé. A viszonteladói ármegkötésnél figyelembe vette a versenyhatóság, hogy - a rendelkezésekre álló bizonyítékok alapján - a korlátozást a Castrol nem ellenőrizte, nem érvényesítette, annak betartására nem tett lépéseket (így az előírást megszegőkkel szemben szankciót sem alkalmazott), a szervizek által ténylegesen alkalmazott árról pontos áttekintés nem állt rendelkezésre. A mentesülésben nem részesülő kizárólagossági szerződések, tekintettel azok számára és az általuk képviselt forgalom súlyára, pedig nem korlátozták a versenyt pénzügyi jellegű szankciót megkívánó mértékben. Mindkét magatartás megítélésénél fontos szempont volt, hogy azokkal a Castrol lényegében önként, az eljárás megindulása előtt felhagyott, a még hatályos szerződések megváltoztatása érdekében érdemi intézkedéseket hozott.

Budapest, 2009. május 06.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport